

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL VAIKŲ DIENOS CENTRŲ VEIKLOS REKOMENDACIJŲ PATVIRTINIMO**

2015 m. spalio 27 d. Nr. A1-609
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarimo Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“ 1.6.4 papunkčiu ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 17 d. nutarimu Nr. 892 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 8.4.1 papunkčiu ir siekdama užtikrinti vaikų dienos centrų teikiamų paslaugų kokybę:

1. T v i r t i n u Vaikų dienos centrų veiklos rekomendacijas (pridedama).
2. R e k o m e n d u o j u savivaldybėms, nevyriausybiniams organizacijoms ir kitiems viešiesiems juridiniams asmenims, rengiant vaikų dienos centrų veiklą reguliuojančius dokumentus, vadovautis 1 punkte nurodytomis rekomendacijomis.

Socialinės apsaugos ir darbo ministrė

Algimanta Pabedinskienė

VAIKŲ DIENOS CENTRŲ VEIKLOS REKOMENDACIJOS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vaikų dienos centrų veiklos rekomendacijos (toliau – rekomendacijos) nustato vaikų dienos centrų (toliau – centras) veiklos principus, tikslus, uždavinius ir funkcijas, veiklos organizavimo ypatumus. Centrams rekomenduojama atsižvelgti į rekomendacijas, rengiant ir tvirtinant įstatus (nuostatus) ir (ar) kitus dokumentus, reguliuojančius centrų veiklą, bei vykdant veiklą.

2. Rekomendacijose vartojamos sąvokos:

2.1. **vaikų dienos centras** – viešas juridinis asmuo ar jo padalinys (išskyrus ikimokyklinio ugdymo įstaigas, bendrojo ugdymo mokyklas, neįgaliųjų organizacijas ir organizacijas, teikiančias paslaugas tik neįgaliesiems, psichikos sveikatos centrus), teikiantis dienos socialinės priežiūros ir ugdymo paslaugas;

2.2. kitos rekomendacijose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos nevyriausybinų organizacijų plėtros įstatyme, Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme, Lietuvos Respublikos religinių bendruomenių ir bendrijų įstatyme, Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatyme, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme ir Lietuvos Respublikos asociacijų įstatyme.

II SKYRIUS CENTRO VEIKLOS PRINCIPAI, TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR FUNKCIJOS

3. Vykdant centro veiklą, vadovaujamosi šiais principais:

3.1. atvirumo – centro veikla vykdoma atsižvelgiant į socialinius ir kultūrinius pokyčius, skirtingas gyvenimo situacijas, sąlygas, pasaulėžiūras bei vaiko ir jo šeimos narių poreikius ir pomėgius;

3.2. prieinamumo – paslaugos teikiamos ir veiklos vykdomos vaiko ir jo šeimos narių laisvu laiku, kuo arčiau jų gyvenamosios vietos ir tada, kada jų labiausiai reikia;

3.3. interesų ir gerovės pirmumo – teikiant centro paslaugas, svarbiausia – vaiko ir jo šeimos narių interesai. Vaikui ir jo šeimos nariams teikiamos paslaugos turi būti tik tokios, kurių reikia jų gerovei užtikrinti, ir, atsižvelgiant į centro galimybes, tam tikslui pasiekti turi būti imamasi visų reikiamų priemonių;

3.4. šeimos įgalinimo – sistemiškai dirbama su šeima bei jos aplinka, kad šeimos nariai sąmoningiau prisiimtų atsakomybę už savo sprendimus bei savo gyvenimo kūrimą;

3.5. bendradarbiavimo – centro paslaugų teikimas remiasi vaiko, jo šeimos narių, centro, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, nevyriausybinų organizacijų aktyviu tarpusavio bendradarbiavimu ir tarpusavio pagalba;

3.6. bendruomeniškumo – skatinamas aktyvus bendruomenės dalyvavimas, iniciatyva siekiant bendrų centro tikslų ir vaiko ir jo šeimos narių poreikių.

4. Centro teikiamų paslaugų ir vykdomų veiklų tikslinės grupės yra vaikai iš socialinės rizikos ir (ar) nepasiturinčių gyventojų šeimų, taip pat jų šeimos nariai. Esant poreikiui ir galimybei, centro paslaugos gali būti teikiamos ir kitiems vaikams bei jų šeimos nariams.

5. Centro veiklos tikslai – teikti dienos socialinės priežiūros ir ugdymo paslaugas vaikui ir jo šeimos nariams, ginti vaiko teises, padėti vaikui adaptuotis šeimoje bei visuomenėje.

6. Centras, siekdamas rekomendacijų 5 punkte nurodytų tikslų, įgyvendina šiuos uždavinius:

6.1. užtikrina, kad teikiamos paslaugos ir vykdomos veiklos atitiktų vaiko ir jo šeimos narių poreikius ir prisidėtų prie visapusiškos jų asmenybės tobulinimo, socialinių ir gyvenimo įgūdžių ugdymo;

6.2. sukuria sąlygas, kad vaikas ir jo šeimos nariai būtų motyvuoti dalyvauti centro veiklose;

6.3. ugdo santykių šeimoje kultūrą, skatinant šeimų telkimąsi ir savitarpio pagalbą.

7. Centras vykdo šias funkcijas:

7.1. teikia socialinių ir gyvenimo įgūdžių ugdymo, sociokultūrines ir kitas su vaiko ugdymu, jo teisių apsauga, integracija į šeimą, visuomenę susijusias paslaugas (socialinių, higienos įpročių formavimas, pagalba ruošiant pamokas ir kt.);

7.2. teikia informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo paslaugas;

7.3. organizuoja nemokamą centrą lankančių vaikų maitinimą;

7.4. teikia socialinės ir psichologinės ar krizių įveikimo pagalbos paslaugas, organizuoja laisvalaikio užimtumą;

7.5. plėtoja ir palaiko nuolatinį ryšį su savo veiklos teritorijoje veikiančiomis mokyklomis, policija, nevyriausybinėmis organizacijomis, savivaldybės ir gyvenamosios vietos bendruomenėmis, religinėmis bendruomenėmis ir bendrijomis ir su vaiko teisių apsauga

susijusiomis bei pagalbą vaikams, šeimai teikiančiomis institucijomis ir įstaigomis – savivaldybės administracijos vaiko teisių apsaugos, socialinės paramos skyriais, seniūnijomis;

7.6. patalpose, kuriose teikiamos paslaugos ir vykdomos veiklos, užtikrina viešosios tvarkos, darbų saugos, higienos normų ir priešgaisrinės saugos reikalavimų laikymąsi;

7.7. viešai skelbia visuomenei informaciją apie centro misiją ir viziją, darbo formą, tikslus, uždavinius, jų įgyvendinimo priemones ir teikiamas paslaugas.

8. Centras gali vykdyti šią papildomą veiklą:

8.1. teikti vaikų užimtumo vasarą paslaugas;

8.2. vykdyti vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo, socialinės rehabilitacijos, integracijos, prevencijos ir kitas programas;

8.3. organizuoti ir vykdyti projektinę veiklą;

8.4. pagal kompetenciją vykdyti vaiko minimalios priežiūros priemones, numatytas Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatyme;

8.5. vykdyti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktams ir centro veiklos tikslams neprieštaraujančias veiklas.

III SKYRIUS CENTRO VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

9. Pagrindinių centro veiklos organizavimo dokumentų paketą sudaro:

9.1. steigimo dokumentai (įstatai, nuostatai, statutas, steigimo sutartis, steigimo aktas ir pan.);

9.2. centro vidaus tvarkos taisyklės, nustatančios centro darbuotojų elgesio centre reikalavimus, buvimo centre normas, teises ir pareigas, tarpusavio santykius, apibrėžiančios centro darbuotojų, vaikų ir vaiko atstovų pagal įstatymą ir kitų asmenų, kuriems teikiamos paslaugos, teises ir pareigas ir kt.;

9.3. centro darbuotojų pareigybių aprašymai, darbo sutartys, darbų saugos instrukcijos ir kiti dokumentai, kuriuos privaloma turėti pagal darbo santykius, darbų saugą ir darbuotojų sveikatą reguliuojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus;

9.4. dokumentai dėl patalpų, kuriose teikiamos paslaugos ir (ar) vykdomos veiklos, atitikimo priešgaisrinės saugos, darbo saugos bei higienos reikalavimams;

9.5. laisva forma pildomas centrą lankančių asmenų registracijos žurnalas ir individualūs darbo su vaiku ir jo šeimos nariais planai;

9.6. bendradarbiavimo sutartys su socialiniais partneriais, jei tokių yra;

9.7. centro teikiamų paslaugų sąrašas ir metiniai veiklos planai;

9.8. jeigu centras teikia mokamas paslaugas, centro teikiamų paslaugų sąrašas ir mokėjimo už teikiamas paslaugas tvarka. Socialinės rizikos ir nepasiturinčių gyventojų vaikams ir jų šeimos nariams paslaugos teikiamos nemokamai.

10. Centras gali turėti ir kitų dokumentų, nustatančių centro vidaus tvarkos reikalavimus.

11. Centrams rekomenduojama turėti abiejų lyčių darbuotojų komandą.

12. Centro darbuotojai, teikiantys paslaugas ir vykdantys veiklas, turi turėti joms atlikti būtiną išsilavinimą ir profesinę kompetenciją. Centro darbuotojams turi būti sudaryta galimybė tobulinti kvalifikaciją. Centre turi dirbti bent vienas tiesiogiai su vaikais dirbantis darbuotojas, kuris turi būti įgijęs Socialinių paslaugų įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nurodytą išsilavinimą.

13. Paslaugos gali būti teikiamos ir veiklos vykdomos tiek dirbant individualiai, tiek grupėmis. Grupės gali būti skirstomos pagal socialinių įgūdžių lygį, teikiamų paslaugų sudėtingumą ir kt. Rekomenduojama, kad vienas centro darbuotojas dirbtų su ne didesne kaip 15 asmenų grupe.

14. Rekomenduojama, kad centras į organizacijos veiklą įtrauktų savanorius. Darbas su savanoriais organizuojamas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatymu.

15. Rekomenduojama nustatyti prie vaikų poreikių pritaikytą centro darbo laiką ir organizuoti centro veiklą taip, kad centras veiklą vykdytų ne trumpiau kaip 3 dienas per savaitę ir ne trumpiau kaip 4 valandas per dieną.

16. Rekomenduojama, kad nemokamas maitinimas centro patalpose būtų organizuojamas vaikams, kurie centre praleidžia daugiau kaip 4 valandas per dieną.

17. Atsižvelgiant į teikiamas paslaugas ir vykdomas veiklas, turi būti pritaikytos centro patalpos. Centras turėtų užtikrinti daugiau nei vieną patalpą, kurioje gali būti teikiamos socialinės, pedagoginės ir psichologinės paslaugos vaikams ir (ar) jų šeimos nariams. Centro patalpose taip pat gali būti įrengtos patalpos aktyviam poilsiui, laisvalaikio praleidimui, savišvietai, kitiems užsiėmimams. Jeigu paslaugoms teikti ir (ar) veikloms vykdyti nėra galimybių įrengti joms būtinų patalpų, tuomet turėtų būti sudarytos sąlygos tokiomis patalpomis naudotis kitoje vietoje.

18. Rekomenduojama, kad centro paslaugų teikimo tvarka būtų patvirtinta centro vadovo, paskelbta viešai (centro patalpose ir pan.), taip pat apie šią tvarką turi būti informuota savivaldybės, kurios teritorijoje vykdoma centro veikla, administracija (jei veikla vykdoma keliose savivaldybėse – visų jų administracijos). Vaikui paslaugos turėtų būti pradedamos teikti gavus vaiko atstovo pagal įstatymą prašymą.

19. Rekomenduojama, kad paslaugos būtų teikiamos ir veiklos vykdomos atsižvelgiant į centro darbuotojų sudarytą individualų darbo su vaiku ir jo šeimos nariais planą. Teikiant paslaugas ir vykdant veiklas turėtų būti vykdoma nuolatinė vaiko ir jo šeimos narių pokyčių, įveikiant socialines-psichologines problemas, stebėseną ir, esant poreikiui, tikslinami individualūs darbo su vaiku ir jo šeimos nariais planai.

20. Svarbiausiems centro veiklos klausimams nagrinėti centre kaip patariamoji institucija centro vadovui gali veikti taryba, sudaroma pariteto principu iš centro darbuotojų, centrą lankančių vaikų atstovų pagal įstatymą ir vyresnių nei 14 metų vaikų atstovų.

21. Centro veikla gali būti finansuojama iš valstybės, savivaldybių biudžetų, kitų finansavimo šaltinių. Centras gali gauti paramą, o centro paslaugas gaunantys asmenys – labdarą.

22. Centrai gali priklausyti asociacijoms, kurios atstovauja jų interesams.
